

79

KİLİS

VİZYON PLANI

'ROTALARIN KESIŞTİĞİ DURAK'

KENTSEL VİZYON
PLATFORMU

KENTSEL VİZYON PLATFORMU

‘Kentsel Vizyon ile Kurgulanan Kentler’

NEF ve Kentsel Strateji tarafından kurulan
Kentsel Vizyon Platformu
kamu, sivil ve özel sektör işbirliği ile

- bölge
- kent
- mahalle

ölçeğinde çalışmalar yaparak, yeni planlama
yaklaşımı ve modellerini tartışmaya açmaktadır.

81KENT
VİZYON
www.kentselvizyon.org

“Kilis Vizyon Planı”
‘Kentsel Strateji’ tarafından geliştirilen
kapsam ve içerik çerçevesinde,
A. Faruk Göksu ve Sıla Akalp’in
Stüdyo 33’te verdiği eğitimler sonucunda
Gizem Şahinkaya tarafından hazırlanmıştır.

01

ANALİTİK BAKIŞ
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

04

02

STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

15

03

VİZYON
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

20

04

3x3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

24

05

KİLİS'İN GELECEĞİ İÇİN
7 TEMEL İLKE

34

BÖLÜM

01

ANALİTİK BAKIŞ
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

STRATEJİK GÖSTERGELER

Nüfus:
125.000 kişi

Ekonomik Değerler:

- Sınır Ticareti
- Tarım
- Hayvancılık
- Sanayi (1 adet OSB, 1 adet KSS)
- Turizm

Eğitim:

- 7 Aralık Üniversitesi (6.000 öğrenci)

Tarihsel İzler:

- Medeniyet örgüsü
- Babil
- Hitit
- Hurri-Mitanni
- Arami
- Asur
- Pers
- Roma
- Bizans
- Selçuklu
- Memluk/Kölemen
- Osmanlı İmparatorluğunun izlerini taşır.
- 1995 te Gaziantep ten ayrılarak il oldu.

Performans Kriterleri

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

65

ÇEVRE
66

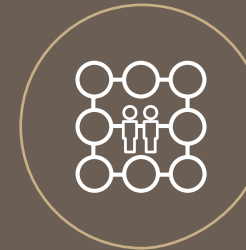
EKONOMİ

66

SOSYAL
64

YAŞAM KALİTESİ

38

Sosyal Altyapı:

- 1 Fuar
- 1 Sinema
- 1 Müze
- 1 Tiyatro

Doğal Değerler:

- Kurt, Darmik, Hazil, Karruca, Kartal, Arapdede ve Sof Dağları
- Afrin Çayı ve Sabun Suyu
- Kilis ve Elbeyli Ovaları
- Ham petrol
- Madenler
- Arkeolojik sit alanları (Oylum Höyük, Kuzeyne ve Korus)
- Ören yerleri (Karataş Parkı, Akpınar ve Söğütlüdere)

10 TEMEL FIRSAT

Tarım potansiyeli	1
GAP Projesi	2
Üniversite	3
Konum	4
İklim	5
Genç nüfus	6
Örgütlenme	7
Teşvik	8
Kültürel çeşitlilik	9
Turizm Potansiyeli	10

10 TEMEL SORUN

- 1 İşsizlik
- 2 Göç
- 3 Altyapı
- 4 Gelir Düzeyi Düşüklüğü
- 5 Tanıtım Eksikliği
- 6 Komşu ilişkiler
- 7 Gaziantep'in baskısı
- 8 Çarpık Kentleşme
- 9 Tarımsal ürün çeşitliliği potansiyeli
- 10 Tek merkezli kentsel gelişim

BEK ANALİZİ

Kaynak: KentSEL Strateji

Birikim

Manevi değerler
Yaşam kültürü
İpek Yolu izleri
Höyük, Han, Kale
Mutfak

Bereket

Su
Güneş
Toprak
İpek Yolu
Üzüm, Zeytin

Beceri

Konaklar
Birlikte yaşam
Sabun, şarap, yağ

Bakış

Su
Güneş
Rota
Kapı
Tarım

Büyüme

Eğitim
Kültür
Kapı
Kırsal kalkınma

Beklenti

Geleneklerin yaşatılması
Kültür turizmi
Geçmiş ve gelecekte odak noktası

Ekoloji

Afrin Çayı, Seve Barajı
Şabun Suyu, Balık Suyu, Sinnep Suyu
Üçpınar, Balıklı, Konak göletleri
Söğütlüdere

Ekonomi

Tarım
Kültür
Bilim
Turizm
Gümrük

Eşitlik

Hoşgörü kültürü
Toplumsal gelişme
Dil zenginliği

Etkinleştirme

Üniversite
Yerel halk
Köyler
Kaybolan izler

Edinim

Teknoloji
Tarımsal çeşitlilik
Ortak akıl

Entegrasyon

Kamu-özel-sivil
Üniversite-sanayi-tarım
Sınır ötesi
İpek Yolu-bölge
GAP-Bölge-Türkiye

Koruma

Manevi değerler
Doğa
Tarım toprakları
Tarihin katmanları
Kültürel izler

Kapasite

İnsan kapasitesi
Yatırım
Niteliksiz iş gücü

Kalkınma

Risk yönetimi
Özel-Kamu işbirliği yönetimi
Petrol ve alternatif enerji

Kimlik

Gizem
Yerel zenginlik
Sınır kenti

Katılım

Geçiş
Maneviyat
Rota

Kurgu

Kapı
Rota
İz
Keşif
Su

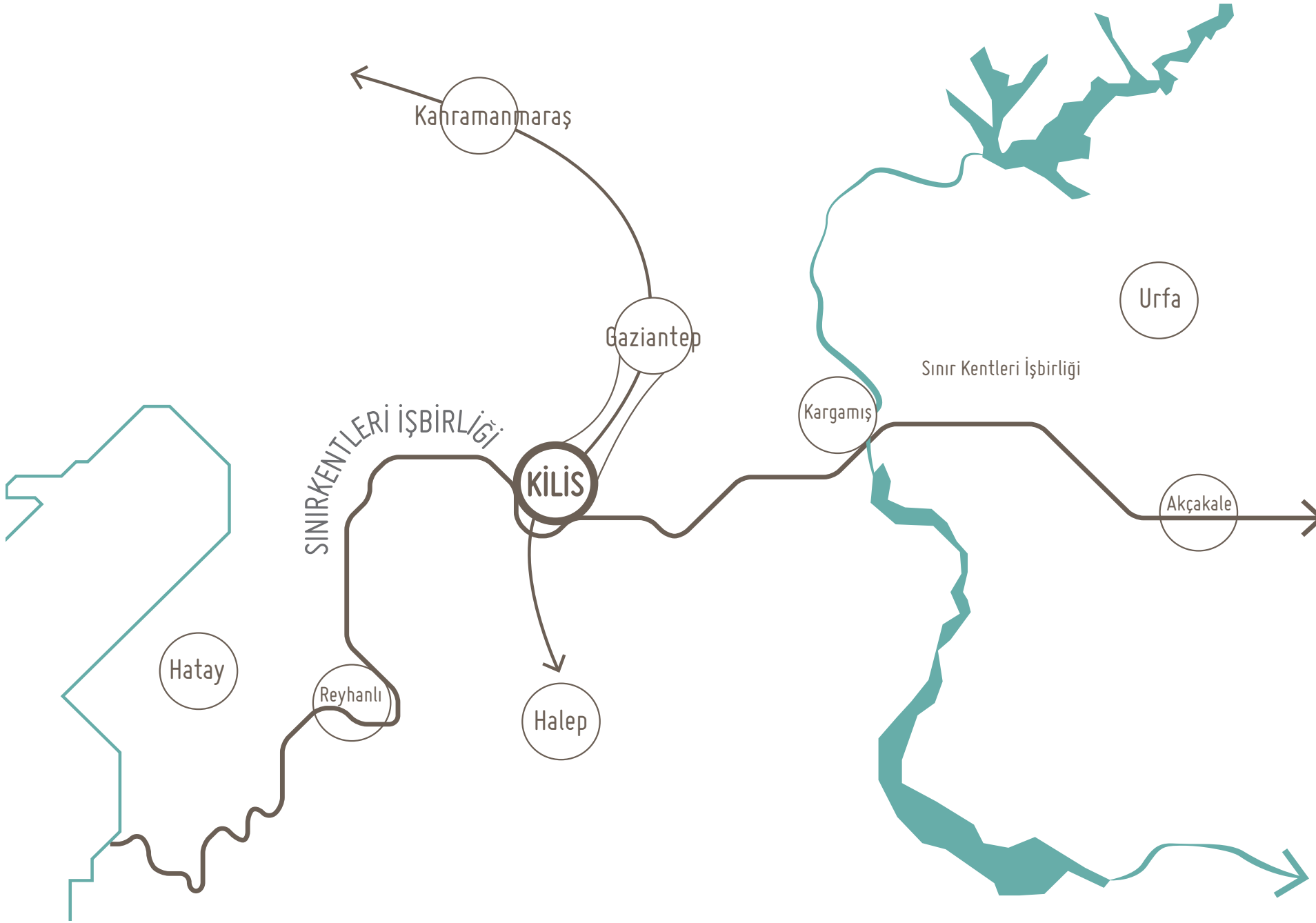

BÖLÜM

02

STRATEJİK BAKIŞ
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

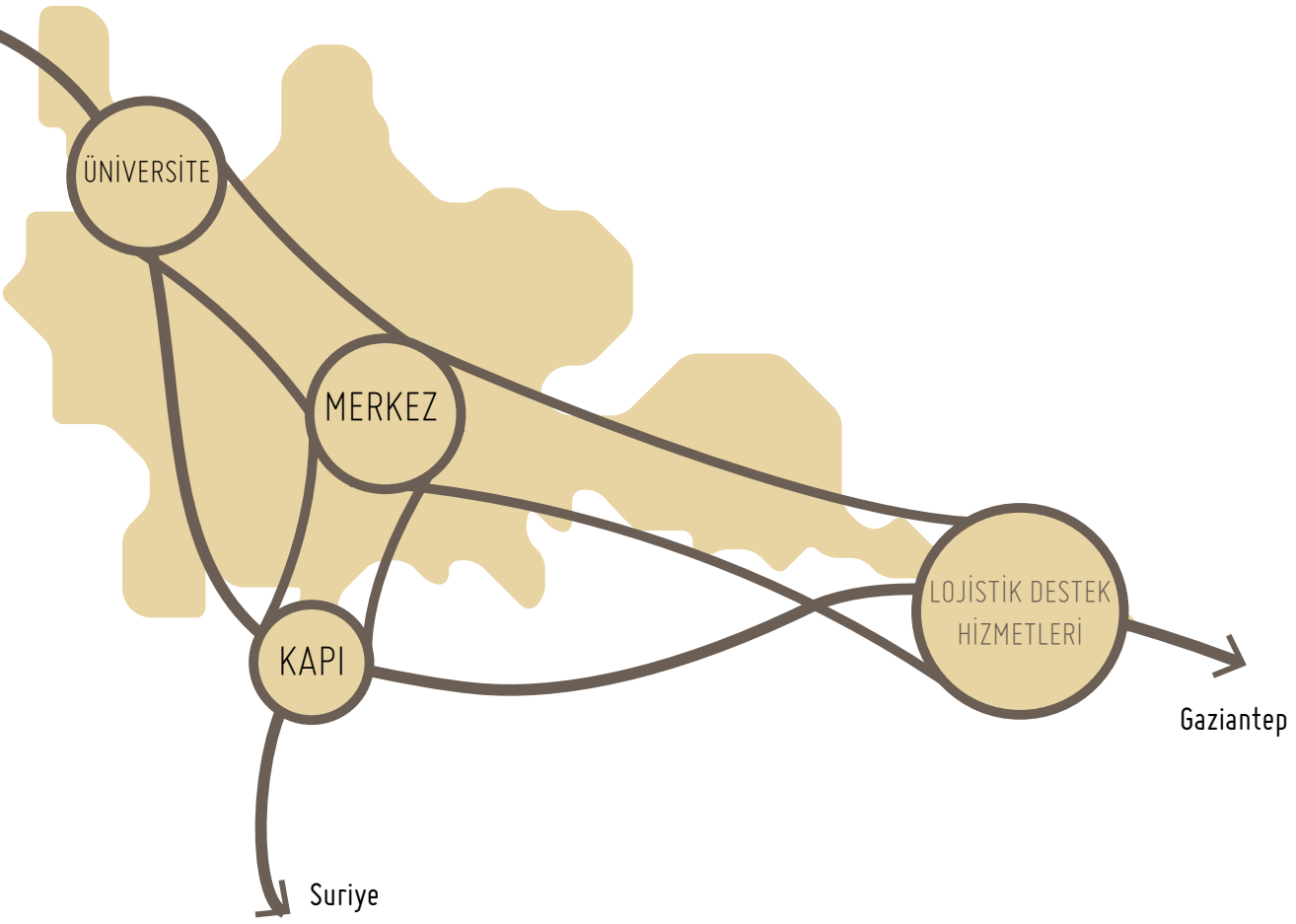

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

KİLİS, BÖLGE İÇİNDE HANGİ STRATEJİK ROLÜ ÜSTLENECEK?

Bölgesel konumu itibarıyla kilit noktada olmasına rağmen bu avantaj Kilis tarafından yeterince değerlendirilmemektedir. Gaziantep gibi Türkiye'nin büyümekte ve gelişmekte olan bir kentin bölgedeki varlığı rekabet açısından Kilis'i zorlamaktadır. Bu bağlamda Kilis, bölge içerisinde sanayiye destekleyici bir tutum izleyebilir. Tarımsal niteliği bozulmamış toprak miktarı nedeniyle, tarım sektöründe bölge için önemli bir rol üstlenmesi beklenmektedir. Hayvancılık sektörü de kentin önemli geçim kaynaklarından. Yöreye özgü bir değer olan Kilis Keçisi bu sektörün gelişmesinde büyük öneme sahiptir. Gelişen altyapı olanakları sayesinde Kilis hizmet sektöründe de bölgenin tamamlayıcı parçalarından biri haline gelmiştir. Bölgesinde ve çevre bölgelerde turizm rotasının önemli uğrak yeri olan Kilis gereken değeri pek görememektedir. Kent sosyal ve teknik altyapı eksiklerinden dolayı sadece geçiş güzergahı olarak kullanılmaktadır.

KENT KURGUSU

YENİ KENT MODELİ NE OLACAK?

Kilis'te ki 7 Aralık Üniversitesi'nin varlığı , kentin canlanmasına katkıda bulunurken aynı zamanda kentin gelişme aksını batı yönüne kaydırmıştır. Bölgenin kuzeyinde ve güneyinde tarımsal niteliği korunacak arazilerin yer alması kentin gelişimini kısıtlayan başlıca unsurlardan biridir. Ayrıca, kentin güneydoğu kısmında yer alan arkeolojik sit alanları da makroformun lineer bir aks gelişmesine sebep olmuştur. Yeni kent kurgusu kapsamında kentin TOKİ alanı ile bütünleştirilmesi öncelik kazanmalıdır. Bu alanın kente eklenmesi, yeşil koridorlar aracılığıyla olmalıdır. Var olan geleneksel merkezin , kentin gelecekteki ihtiyaçlarını karşılayamayacağı düşünülerek, iki alt merkez önerilmiş, bu alt merkezlerin geleneksel merkezle bir arada çalışan bir sistem içerisinde olması öngörülmüştür.

BÖLÜM

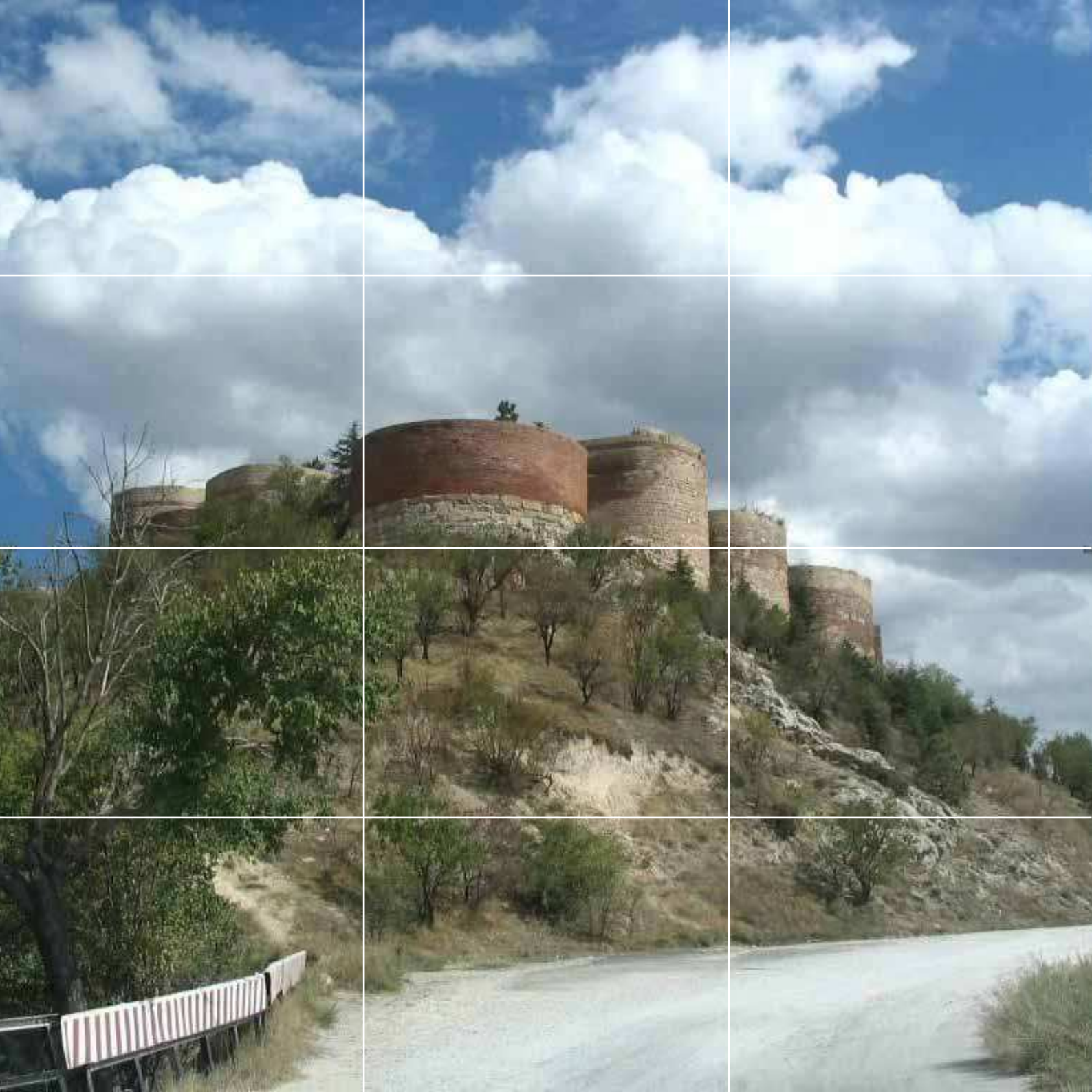
03

VİZYON

Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

BÖLGESEL VİZYON
ROTALARIN KESIŞTİĞİ DURAK; KİLİS

KENTSEL VİZYON
KAPISI HERKESE AÇIK; KİLİS

BÖLÜM

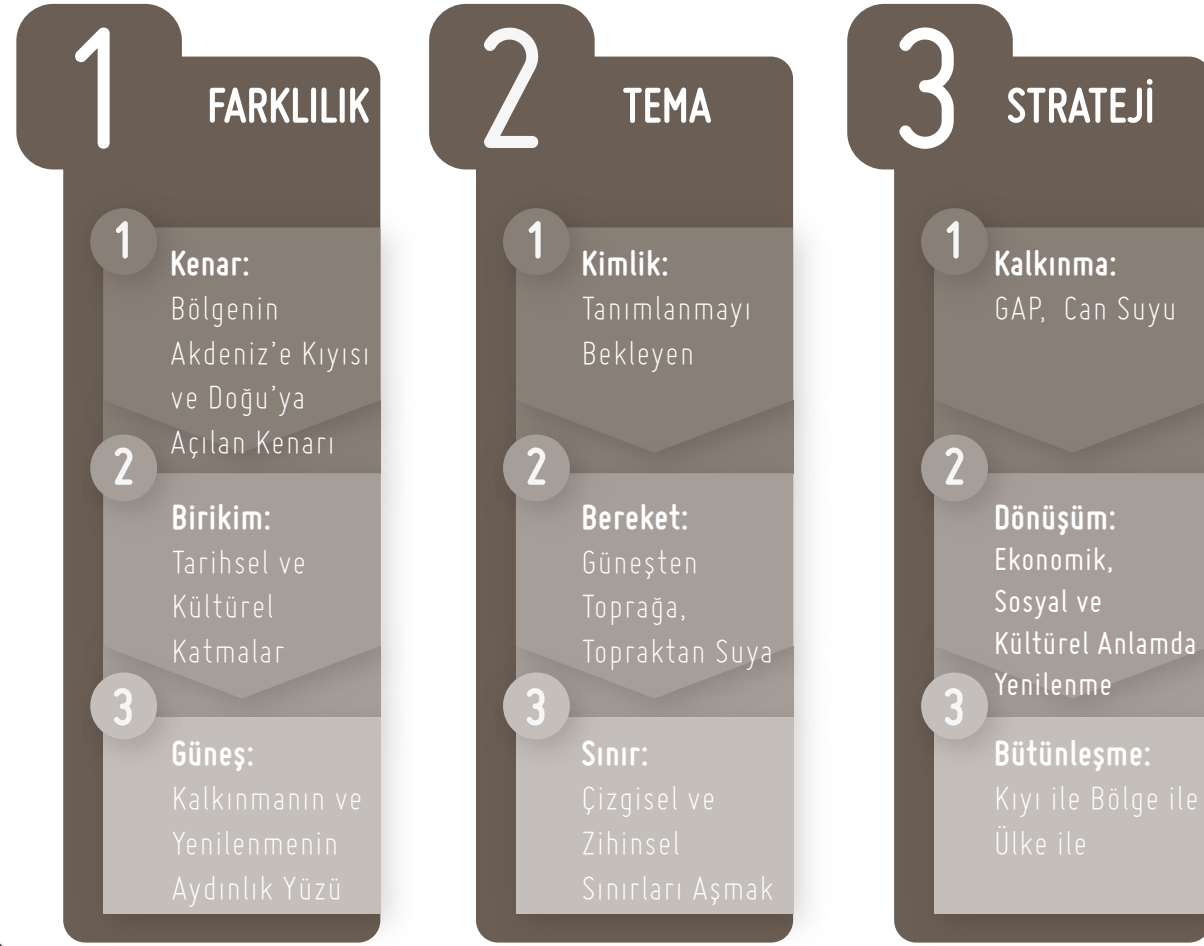
04

3X3 VİZYON ve EYLEM
ÇERÇEVESİ
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

VİZYON ÇERÇEVESİ 3 X 3 EYLEM ÇERÇEVESİ

24

KILIS'IN GELECEĞİ

25

VİZYON ÇERÇEVESİ

3 FARKLILIK

3 TEMA

3 STRATEJİ

Kenar

Kimlik

Kalkınma

Birikim

Bereket

Tanıtım

Güneş

Sınır

Bütünleşme

3 FARKLILIK

1 Kenar

Bölgenin Akdeniz'e Kıyısı ve Doğu'ya Açılan Kenarı Bölge içerisindeki konumu itibarıyla Kilis bölgesinin doğuya açılan kapısıdır. Suriye'ye açılan bu kapı Kilis'in önemli geçim kaynaklarından. Yetersiz altyapı imkanları yüzünden kent sadece geçiş güzergahı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca bölgenin Akdeniz'le önemli bağlantı güzergahlarından biri Kilis'ten geçmektedir. Hatay ve Kilis arası 151 km olduğu düşünülürse, bölgenin önemli lojistik merkezlere açılması kolaylaşmaktadır. Bu bağlantıların beslenmesi halinde Kilis'in lojistik açıdan konumu önem kazanacaktır.

2 Birikim

Tarihsel ve Kültürel Katmalar İpek Yolu güzergahında bulunan kent tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu durum Kilis'in günümüzdeki kültür mozaiğinin oluşmasına büyük katkı sağlamıştır. Günümüzde yeterli araştırma ve envanter toplama çalışmaları yapılmadığından Kilis hala tarih sahnesindeki gizemini korumaktadır.

3 Güneş

Kalkınmanın ve Yenilenmenin Aydınlik Yüzü Kilis güneş enerjisi radyasyon değeri bakımından ülke düzeyinde 3. sıradadır. Kentte güneş tarlalarının kurulmasına yönelik çalışmalar hız kazanmış, 2013 yılı sonunda ise kurulumun tamamlanması beklenmektedir. Kilis'e yaklaşık 7 milyar dolarlık bir yatırımın yapılması söz konusudur. Ayrıca kurulacak güneş santrallerinin tamamı, Kilis'te üretilen %100 yerli güneş panelleriyle yapılacak olması bölgeye yeni istihdam olanakları sunmaktadır. Türkiye'de bu bağlamda yüksek kapasiteli güneş santrali bulunmamaktadır. Yatırımı hayata geçtiğinde Türkiye'nin mevcut elektrik kapasitesinin yüzde 5'ini karşılayacak olması hem bölge hem de ülke açısından önemli bir değerdir.

3 TEMA

1 Kimlik

Tanımlanmayı Bekleyen

Kilis'in sosyal, kültürel ve ekonomik tarihi incelendiğinde, çarpıcı ve yerele özgü birçok değeri kimliğinde barındırdığı görülmektedir. Ama bölgede, kentler arası olan rekabet aynı şartlarda gerçekleşmediği için, öne çıkamamaktadır. Kilis'e yeniden kimlik kazandırma farklı değerleri kente eklemeyerek değil, özünde olanları güçlendirip açığa çıkararak olmalıdır.

2 Bereket

Güneşten Toprağa, Topraktan Suya

Kilis coğrafyasının bereketini yıllardır kullanmaktadır. Güneşten toprağa, topraktan suya her döngü de bereket faktörü etkisini göstermektedir. Bu bereketin farklı sektörlerde yansımaları görülse de ortak amaç 'bereketin verime, verimin ürüne' dönüştürülmesidir. Kentin dört ayağı olan tarım, turizm, sanayi ve hayvancılık sektörlerinin bu bağlamda potansiyellerini verimli hale getirmeleri beklenmektedir.

3 Sınır

Çizgisel ve Zihinsel Sınırları Aşmak

Kilis'in bölgesel olarak farklı coğrafyalara uzanma potansiyeli söz konusudur. Bir yandan Akdeniz sularına değmesi diğer yandan doğuya açılması çizgisel sınır kavramını ortadan kaldırmaktadır. Kent ve kentli belleğine aşılınmış olan zihinsel sınıra değinecek olursak, bölgenin hızla gelişen kentlerinden olan Gaziantep'in alt merkezi olma düşüncesi Kilis için biçilmiş vizyon olarak görülmektedir. Bu zihinsel vizyondan çıkıp Kilis'in tayin ettiği bir yol belirlenmelidir.

3 STRATEJİ

1 Kalkınma

GAP; Can Suyu

GAP tarafından yürütülen kırsal kalkınma programı kapsamında, kırsal kentin bütünleştirilmesi sayesinde ekonomik ve sosyal gelişim beklenmektedir. Bölgesel vizyon çerçevesinde: lojistik altyapının güçlendirildiği ve önerilen ulaşım (demiryolu ve karayolu) güzergahlarının tamamlanması halinde sınır ötesi bütünleşme de kolaylaşacağı için bölgesel kalkınma desteklenecektir.

2 Tanıtım

Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Anlamda Yenilenme

Kilis'in kültürel ve tarihsel mirasının tanıtım çalışmaları yapılmalıdır. Hem yerel hem de yabancı yatırımcıyı bölgeye çekmek için birtakım çalışmalar yürütülmektedir; fakat bunlar yeterli olmamakla beraber, kimlik ve değerlerini vurgulayarak bir çalışma yapılmalı ve yörenin tekrar keşfedilmesi sağlanmalıdır.

3 Bütünleşme

Kıyı ile Bölge ile Ülke ile

Bölgenin Akdeniz'e kıyısı ve Doğu'ya kenarı olan kent içi kıyı-kenar entegrasyonu sağlanmalıdır. Lojistik altyapının güçlendirilmesi ve ön görülen ulaşım güzergahları projelerinin tamamlanması ile bu gerçekleştirilebilir. Bu bağlamda, bölgenin sadece geçiş güzergahı değil bir parçası olarak algılanması ve yatırım seçeneklerinin artması öngörülmektedir.

EYLEM ÇERÇEVESİ

3 SEKTÖR

3 PROGRAM

3 PROJE

Tarım ve
Hayvancılık

Ekonomi

Kapı

Hizmet

Çevre

Sergi

Enerji

Toplum

Rota

3 SEKTÖR

1 Tarım ve Hayvancılık

Kalkınma Anahtarı

GAP sulama projeleri kapsamında olan bölgede tarım sektörü zaman içerisinde ivme kazanmaktadır. Bölgenin önemli sorunlarından biri olan sulama probleminin GAP projeleri kapsamında çözüme kavuşması üretkenliği artıracaktır. Bölgenin tarım topraklarının organik tarım üretim şekline elverişli olması, sektörün bu kolda gelişmesini sağlamaktadır. Ayrıca, yöreye özgü keçi türü hayvancılık sektörünün gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Bu iki sektörün teknik ve sosyal altyapı olanaklarının geliştirilmesi ile birlikte kentin önemli geçim kaynaklarından birinin sürdürülebilirliği sağlanmış olacaktır.

2 Hizmet

Bölgeye ve Ülkeye Katkı Sağlayan Ekonomi
Kilis'in kalkınmasının önemli ayaklarından biri olan hizmet sektörünün tanımında kamusal kurum ilişkilerinin yanı sıra ekonomik bakımdan ilişkilerde öngörülmüştür. Kamusal anlamda hizmet sektörü hem bölge içine hem de sınır dışına hizmet etmesi bakımından önem taşımaktadır. Bununla beraber sınır komşusu Suriye ile olan gümrük ve ticaret ilişkileri kenti besleyen önemli damarlardandır. Üniversitenin varlığı ile hızlanan sosyal ,teknik ve kültürel altyapı çalışmaları sektöre olumlu yönde katkıda bulunmaktadır.

3 Enerji

Dinamik bir Kilis

Sürdürülebilir enerji kaynağı olan güneş enerjisi Kilis için kullanılabilir bir değerdir. Ayrıca su kaynaklarının etkili bir şekilde kullanımı için kaynak yönetimi ve bu bağlamda enerji üretimi yapılmalıdır.

3 PROGRAM

1 Ekonomi

Üçlü Kent

Bölgesel kalkınma sağlanarak yaratılacak olan yeni istihdam olanakları ile nüfusun dışı göç vermesi engellenerek, Kilis'in iş gücü potansiyeli devreye sokulmuş olacaktır. Ayrıca gerekli eğitim ve donanımla oluşturulacak olan nitelikli iş gücü gelişen sektörlerdeki bu açığı kapatacaktır.

2 Çevre

Kaynak Yönetimi

Hızla kentleşme sürecinin içerisinde olan Kilis teknik altyapı eksikliklerinden dolayı ekolojik anlamdaki değerlerini gün geçtikçe kaybetmektedir. Su kaynakları yönetiminin olmaması bölgedeki su sorununu gün geçtikçe artırmaktadır. Bu noktada katı atık yönetimi, su yönetimi ve toprak yönetimi metotları geliştirip kaynakların sürdürülebilirliği artırılmalıdır.

3 Toplum

Örgütlenme, Katılım

Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan Kilis'te farklı etnik gruplar yer almaktadır. Bu etnik grupların bir arada tutulup örgütlenme güdülerinin sosyal projelerle (festival, eğitim, sergi vb.) desteklenmesi Kilis kimliğinin yerleştirilmesi ve tanıtılması açısından önemlidir.

3 PROJE

1 Kapı

Dış Politika ve İç Piyasa Aracı

Kentin önemli gelir kaynaklarından olan gümrük unsuru kapı kodlaması ile değerlendirildiğinde Kilis bölgenin doğuya açılan kapısıdır. Bu kapı günümüzde izlenilen dış politikalar aracılığıyla gümrük ve lojistik görevinin yanı sıra Suriye'de var olan iç karışıklıklar sonucu etkilenen sivil halkın sığınma noktası olmuştur. Öncüpınar konteyner kenti şu an arazi kullanım unsuru olarak kentin gelişiminde yer almakla kalmamış aynı zamanda uluslar arası ilişkiler bakımından dünyanın dikkatini üzerine çekmiştir.

2 Sergi

Açılım ve Tanıtımın Adı

Kilis'in var olan değerleri günümüz dahi ortaya tam olarak çıkarılmış değildir. Yörede var olan Oylum Höyüğü'nün kazı çalışmalarının bir an evvel tamamlanabilmesi için gerekli fon aktarımı ve teknik altyapı olanakları sağlanmalıdır. Bu konuda 7 Aralık Üniversitesi ile beraber ortak çalışmalar yürütülebilir. Ayrıca bölgedeki diğer illerden de bu konuda yardım alınabilir. Müze ihtiyacı olan ile kimliğine uygun sergileme mekanları oluşturulmalıdır.

3 Rota

Turizm, Ticaret ve Su Kavşakları

Rota turizm, ticaret ve su bakımından değerlendirilmektedir. Bölgenin turizm odaklarından olan Kilis, geçiş güzergahı olarak değil, durak olarak kullanılmalıdır. Bu bağlamda kentin yatak kapasitesi ve sosyal altyapı olanakları artırılmalıdır. Böylelikle bölge turizm odağı olmanın yanı sıra lezzet durağı olmanın da özelliklerini gösterecektir. Kilis'e has mutfak yapısı kentin önemli ve tanıtılması gereken değerlerindedir. Tarih boyunca süre gelen İpek Yolu ticaret rotası günümüzde de önemini korumaktadır. Farklı lojistik odaklarla bu bağlantı daha da güçlendirilmelidir. Önerilen demiryolu ve karayolu güzergahlarının tamamlanması ile rota kuvvetlenerek Kilis'in kalkınmasına katkıda bulunacaktır. Bölgede bulunan su kaynakları etkin kullanılmadığı için, Afrin Çayı sınır komşusu tarafından kısa bir süre önce denetim altına alınmış ve çıkış noktası Kilis'e ait olan bu kaynaktan Kilis yararlanamaz hale gelmiştir. Su rotaları denetim altına alınarak genişletilmeli, aynı zamanda Küpecik Barajı rekreatif anlamda değerlendirilmelidir.

BÖLÜM

05

KİLİS'İN GELECEĞİ İÇİN
7 TEMEL İLKEKİLİS'İN GELECEĞİ İÇİN
7 TEMEL İLKE

1. **KAPI:** Sınır Ötesi Etkileşim
2. **KALE:** Medeniyetlerin Koruyucusu
3. **KÜLTÜR:** Dantelalı Yapı
4. **KONAK:** Yaşama Kültürü
5. **KATMER:** Katmanlar Arası Lezzet
6. **KOMŞULUK:** Misafirperverlik
7. **KOLAY:** Yürüme Mesafesinde Yaşam

KAPI: Sınır Ötesi Etkileşim

Bölgenin ve ülkenin Suriye'ye açılan kapısı niteliğinde olan kent, bu durumdan hem olumlu hem de olumsuz şekilde etkilenmektedir. Suriye ile olan iyi ilişkiler geçiş durumuna canlılık katmakta bu doğal olarak kentin ekonomisine yansımaktadır. Yaşanan gerginliklerin aynı zamanda uluslar arası boyutta olması, etkilerini sınır bölgesinde hemen göstermektedir. Ekonomik anlamda büyük öneme sahip olan sınır kapısı aynı zamanda sosyal ve kültürel anlamda birçok etkileşimi de beraberinde getirmektedir. Öncüpınar konteyner kenti bunun en önemli örneklerindedir.

36

KALE: Medeniyetlerin Koruyucusu

Babil, Hitit, Huri-Mitanni, Arami, Asur, Pers, Makedonya, Roma, Bizans, Selçuklu, Memluk/ Kölemen ve Osmanlı İmparatorluğu'na ev sahipliği yapmış olan bölgede bulunan tarihi yapılardan biri olan Ravanda, Kilis'in 24 km. kuzeybatısında Polateli ilçesine bağlı Belenözü (Ravandan) Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Gerekli restorasyon çalışmaları tamamlanarak Kilis kentinin simgesi ortaya çıkarılmalıdır.

37

KÜLTÜR: Dantelalı Yapı

Babil, Hitit, Huri-Mitanni, Arami, Asur, Pers, Makedonya, Roma, Bizans, Selçuklu, Memluk/Kölemen ve Osmanlı İmparatorluğu'nu kapsayan çok dantelalı yapı, kültür atkısının örgütlenmesinde çok büyük bir paya sahiptir. Günümüzde de bu çoklu yapı varlığını hissettirmekte, doğu kültürünün renklerini bir araya toplamaktadır.

Tarihte canlı bir konaklama merkezi olan kentte, demircilik, kalaycılık, yemenicilik, dülgercilik, debbağcılık (deri işleme, tabaklama), yorgancılık ve taş işçiliği gibi el sanatları usta-çırak ilişkisiyle bugüne taşınmıştır.

04

KONAK: Yaşama Kültürü

Geleneksel Kilis evleri, taş, kerpiç ve leften (Kilis ve yöresinde taş ocaklarından çıkarılan kirli beyaz renkli yapı taşı) yapılmıştır. Yaşam havuza dönük olduğundan pencereler avluya açıktır. Dışarıya yani sokak ve caddeye açılan pencere sayısı ise çok azdır. Avlu, mutfak, odalar ve mağaralardan oluşmaktadır. Genellikle tek katlı olan kerpiç evler kırsal kesimde, bir ve iki katlı taştan yapılmış konutlar da kent merkezinde, eski Kilis yerleşiminin (Hindioğlu Mahallesi, Tekye Mahallesi, Çaylak Mahallesi, Ketenciler Mahallesi, Salih Efendi Sokak, Hacı Ömer Ağa Sokak, Abidin Ağa Caddesi, Akcurun Caddesi) bulunduğu mahalle ve sokaklarda yer almaktadır.

KATMER: Katmanlar Arası Lezzet

Mutfak kültürü, Kilis için önemli bir unsurdur. Kendine özgü bir çok lezzete sahip olan Kilis, bölgesel anlamda bakıldığında Hatay'dan başlayıp Adıyaman'da son bulan önemli bir lezzet rotası üzerinde bulunmaktadır (Ekişili malhita, Lebeniye, Kilis tava, Oruk, Kümbül Müşviye, Şihl Möhşe, Keşkek, Bulamaç, Gerebiç, Züngül, Haytayla, Katmer, Künefe, Gün pekmezi, Sucuk Hapıması)

05

40

06

41

KOMŞULUK: Misafirperverlik

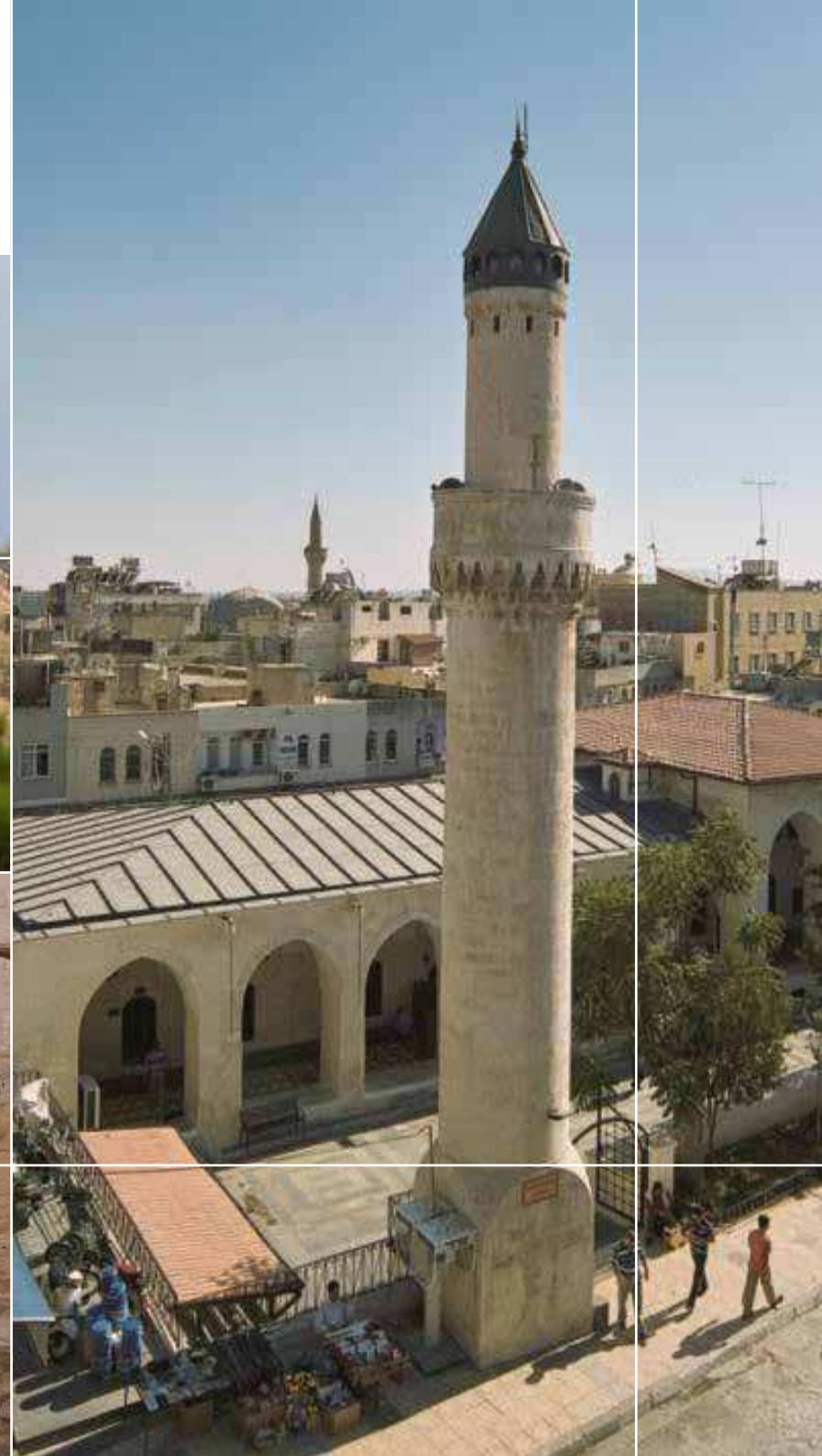
Komşuluk ilişkileri bakımından Kilis hem Suriye ile yaşanan gerginliklerde hoşgörülü ve sahiplenici bir tutum izlemektedir. Kent anlamında Kilisli tarafından sahip çıkılan bu değer yansımalarını kentin manevi havasında hissettirmektedir. Misafirperverliğini gelen tüm ziyaretçiler için gösteren kente bu tutum prestij kazandırmaktadır.

KOLAY: Yürüme Mesafesinde Yaşam

Kent içinde bir noktadan diğer noktaya erişim olanağı yürüme mesafesi içerisinde olması ve topoğrafik açıdan yumuşak eğimli alanlara sahip olması Kilis'teki hayatı ulaşım anlamında kolay kılan en önemli etkenlerdendir. Kent dışı yapılacak yolculuklarda ise havayoluna erişim yaklaşık 60 km'dir. Ayrıca sosyo-kültürel ilişkiler açısından da yörede sıkı ilişkilerin bulunması Kilis'te manevi anlamda yaşam kalitesinin yüksek olduğunun göstergesidir.

81 KENT VİZYON

14 BOLU	42 KONYA	58 SİVAS	26 ESKİŞEHİR	36 KARS	46 KAHRAMANMARAŞ	16 BURSA	79 KİLİS
40 KIRŞEHİR	43 KÜTAHYA	59 TEKİRDAĞ	65 VAN	70 KARAMAN	49 MUŞ	17 ÇANAKKALE	18 ÇANKIRI
41 KOCAELİ	44 MALATYA	60 TOKAT	66 YOZGAT	71 KIRIKKALE	74 BARTIN	24 ERZİNCAN	80 OSMANIYE
07 ANTALYA	45 MANİSA	61 TRABZON	67 ZONGULDAK	72 BATMAN	75 ARDAHAN	77 YALOVA	81 DÜZCE
08 ARTVİN	01 ADANA	62 TUNCELİ	68 AKSARAY	73 ŞIRNAK	76 İĞDIR	78 KARABÜK	47 MARDİN
15 BURDUR	04 AĞRI	54 SAKARYA	69 BAYBURT	53 RİZE	48 MUĞLA	28 GİRESUN	09 AYDIN
27 GAZİANTEP	03 AFYON	10 BALIKESİR	19 ÇORUM	30 HAKKARİ	55 SAMSUN	56 SİİRT	29 GÜMÜŞHANE
	05 AMASYA	11 BİLECİK	20 DENİZLİ	31 HATAY	57 SİNOP	37 KASTAMONU	
	06 ANKARA	12 BİNGÖL	21 DİYARBAKIR	32 İSPARTA	38 KAYSERİ		
	02 ADİYAMAN	13 BİTLİS	22 EDİRNE	33 İÇEL	39 KIRKLARELİ		
		23 ELAZIĞ	23 EDİRNE	34 İSTANBUL	25 ERZURUM		
			35 İZMİR				